

FRII - effektrapportering Svenska kyrkan för år 2017

Namn	Trossamfundet Svenska kyrkan, Internationellt arbete
Organisationsnummer	252002-6135
Juridisk form	Trossamfund

Fråga:

Vad vill er organisation uppnå?

Svar:

Svenska kyrkans internationella arbete ska genom sin verksamhet bidra till att:

1. Människors rätt till religions- och övertygelsefrihet i kyrka och samhälle förverkligas.
2. Människor i kyrkor har möjlighet och förmåga att tolka kyrkans uppdrag, och bidrar till förverkligandet av mänskliga rättigheter inklusive social trygghet, i kyrka och samhälle.
3. Människor har ökad trygghet, möjlighet och egenmakt att förebygga och hantera konflikter och delta i freds- och försoningsprocesser.
4. Kvinnor och män har förbättrade förutsättningar och möjligheter till jämställt deltagande, röst och ledarskap i kyrka och samhälle.
5. Människors rätt till kroppslig och sexuell integritet i kyrka och samhälle förverkligas.
6. Människors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter förverkligas.
7. Människor som lever i utsatthet har stärkt egenmakt och deras ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter förverkligas.
8. Människor och samhällen har stärkt förmåga att hantera klimatförändringarnas utmaningar.
9. Rädda liv, förebygga och lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet och mänskliga rättigheter i akuta situationer. (ur den strategiska planen)

Vi arbetar i partnerskap lokalt och globalt. Vi tror på styrkan i att stödja lokala krafter inom civilsamhället och att aktivt delta i globala nätverk för att åstadkomma positiv förändring. Vi är en del av en världsvid ekumenisk gemenskap, som bland annat uttrycks genom medlemskap i Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet. Svenska kyrkan är även medlem i ACT-alliansen (Action by Churches Together), en av de största globala trosbaserade allianserna för humanitärt arbete, utvecklingssamarbete och påverkansarbete. Som kyrka har vi en bred förankring och är del av ett globalt nätverk som har ingångar till lokala aktörer på gräsrotsnivå. Det medför att vi kan stödja civilsamhällesorganisationer och människor som lever i utsatthet i svårtillgängliga områden, där kyrkor och andra religiösa institutioner ibland är de enda betrodda aktörerna i samhället. Vi är övertygade om att religiösa aktörer har stor betydelse för förändringsarbete runt om i världen. Tro kan ge inspiration, mod och kraft att ta ställning för människor i utsatta situationer.

Vårt arbete styrs av flera viktiga principer:

- **de mänskliga rättigheterna:** Vi ser varje människa som skapad till Guds avbild, med rätt till ett liv i värdighet och till grundläggande rättigheter så som de uttrycks i fn:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.
- **egenmakt och deltagande:** Vi tror på varje människas förmåga och rätt att förverkliga sitt eget liv. Deltagande är grundläggande för människors möjlighet att vara nyckelaktörer i sin egen och samhällets utveckling.
- **demokratiskt utrymme och organisering:** Vi arbetar med att bevaka, skydda och utöka det demokratiska utrymmet och stärka människors förutsättningar att organisera sig och fritt arbeta för mänskliga rättigheter. Varje människa ska vara fri att förändra sitt liv och sin framtid.

- **ansvar:** Som kyrka är det en del av vårt uppdrag att påtala maktmissbruk och utkräva ansvar. För att människors rättigheter ska skyddas behöver stater och andra aktörer hållas politiskt och rättsligt ansvariga.

Vår roll i varje samarbete med lokala partners och gräsrotsrörelser är att underlätta och möjliggöra. I vår verksamhet ska människor vara informerade, veta sina rättigheter och kunna delta i det arbete som påverkar deras liv. Vi vill skapa goda mekanismer för kvalitet och ansvar i nära samarbete med de människor vi arbetar med.

Vänrelationer mellan stift och församlingar i Sverige och systerkyrkor runt om i världen är något vi aktivt främjar. Vi vill skapa möjlighet för människor att dela tro och liv, och satsar särskilt på utbyten mellan unga genom program som Ung i den världsvida kyrkan. Satsning på teologisk utbildning ser vi som en grundbult för att forma morgondagens ledare i kyrka och samhälle.

Fråga:

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?

Svar:

Vi är kyrka

Svenska kyrkans internationella arbete samarbetar med partner på flera olika sätt utifrån lokal kontext och globala samhällsförändringar. Många av partnerrelationerna är långsiktiga och karaktäriseras av en samverkan som syftar till förändring för människor som lever i utsatthet runt om i världen. Samarbeten med kyrkor har ofta en historisk grund och de relationerna bygger på långsiktiga och öppna processer för ömsesidigt utbyte och lärande.

Vi är medlem i globala ekumeniska allianser

Eftersom Svenska kyrkan är aktiv medlem i de globala ekumeniska allianserna ACT Alliansen, ACT, www.actalliance.org Kyrkornas världsråd, KV, www.oikoumene.org och Lutherska världsförbundet, LVF, www.lutheranworld.org påverkas Svenska kyrkan av dessa organisationers strategiska inriktningar. Vårt internationella arbete bidrar i sin tur till de globala processer som påverkar utformningen av strategier och praktiskt samarbete. Den gemensamma analys och breda samverkan som medlemskapen innebär ger en bredd och fördjupning som förstärker vårt internationella arbete. Det bidrar också till ökad bistånds- och utvecklingseffektivitet.

ACT:s globala strategiska plan sätter ramarna för samverkan inom ACT, men omfattar också olika typer av samarbeten i region- och landprogrammen och i det humanitära arbetet. Framöver kommer vi se mer gemensam verksamhet, där medlemmar samordnar och bidrar med resurser och sina särskilda kompetenser. Det handlar exempelvis om samordning i relation till lokala samarbetspartner, lokal samordning inom lokala och regionala forum för ACT-medlemmar samt gemensam kapacitetsstärkning. I det humanitära arbetet bildar ACT-alliansen en ram för partnersamverkan samtidigt som vi har bilateralt humanitärt samarbete.

I policydialogarbetet är alla partner viktiga för både inhämtande av information och för samhällspåverkan. För ett effektivt policydialogarbete krävs en bred samverkan med organisationer och nätverk på olika samhällsnivåer. Myndigheter och företag är å ena sidan föremål för påverkansarbete och å andra sidan viktiga aktörer att samverka med för förändring. Därför är Svenska kyrkans internationella arbete med i flera övergripande och ämnesspecifika nätverk och samverkar med aktörer som är relevanta för vad vi vill uppnå med policydialogarbetet. ACT, KV och LVF är särskilt viktiga aktörer för samordning och samverkan. Alla tre organisationer har ackreditering till FN. Det ger möjlighet för Svenska kyrkan och andra kyrkor och kyrkorelaterade organisationer att länka frågor och partner lokalt, nationellt, regionalt och globalt. Det växande intresset för religion och religiösa aktörers roll i utvecklingsfrågor inklusive Agenda 2030, www.sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld, och de globala målen för hållbar utveckling har ökat efterfrågan på ACT, KV och LVF:s kompetens från det internationella samfundet.

Vi har lokala och regionala samarbetspartner

I centrum för kyrkosamverkan och utvecklings- och humanitära samarbeten står samarbeten med lokala partner, såsom kyrkor och organisationer, som utifrån sina identiteter, mandat och roller arbetar för mänskliga rättigheter, rättvisa, frihet och fred.¹ Svenska kyrkan vill vara en aktiv partner som bidrar till att stärka kyrkor och organisationer i sina specifika roller och mandat. Samarbete med partner ska kännetecknas av

organisatorisk självständighet och likvärdighet i relationen, ömsesidig respekt, gemensamt ansvar och kvalitet i enlighet med Istanbulprinciperna och Core Humanitarian Standard, CHS, www.corehumanitarianstandard.org. Vi är en aktiv medlem i CHS. Svenska kyrkan kan inta olika roller i förhållande till de kyrkor och organisationer vi samarbetar med beroende på den aktuella situationen och det specifika partnerskapet. Vi vill slå följe med våra partner, möjliggöra goda villkor för deras verksamhet och existens, utmana dem att utvecklas och stärkas i sina roller samt mobilisera resurser och stöd för deras arbete. Beroende på det specifika samarbetet kan Svenska kyrkan bidra på olika sätt i ett partnerskap såsom finansiellt stöd, kapacitetsstärkande inom våra tematiska områden, följeslagare och moraliskt stöd, nätverkande, påverkansarbete och utsänd personal. Vi arbetar även med nätverk och andra organisationerⁱⁱ för att stärka partners kapacitet och roller.

Vi har ett ideellt engagemang i Sverige

Svenska kyrkans internationella arbete bärs till stor del av ett ideellt och starkt lokalt engagemang. Det är i samspelet mellan det lokala engagemanget i Sverige och kyrkor och andra gräsrotsrörelser utomlands som vi hämtar mandatet att utföra vårt arbete. Det lokala engagemanget är också en viktig förutsättning för finansiering av det internationella arbetet.

I många stift och församlingar finns Svenska kyrkans internationella arbete med som en naturligt integrerad del, där vikten av ett arbete i solidaritet med våra partners runt om i den världsvida kyrkan är en daglig drivkraft och inspiration också på lokal nivå. Vi vill förvalta och öka detta engagemang, men kännedomen om Svenska kyrkans internationella arbete är låg, även bland stift och församlingar. Det är därför avgörande att öka kännedomen om arbetet inom såväl Svenska kyrkan som i samhället i stort. Målet är att öka andelen församlingar, privatpersoner och företag som ger av pengar eller tid till Svenska kyrkans internationella arbete och därigenom bidrar till en ännu bredare rörelse för förändring, lokalt och globalt. Att arbeta med nya och moderna insamlingsmetoder är avgörande för att skapa förutsättningar för verksamheten.

Människor i allmänhet har en vilja och drivkraft att engagera sig ideellt. Vi vill ta tillvara och uppmuntra detta genom flexibla former av engagemang och kommunikation. På så vis kan vi bidra till möten mellan människor som vill göra tro till handling, väcka hopp, agera för en mer rättvis värld och inspirera andra till engagemang. Vi vill fortsätta främja ett aktivt deltagande bland Svenska kyrkans medarbetare, ideellt engagerade och övriga medlemmar i internationella frågor på den lokala och nationella nivån i Sverige. Synlighet och deltagande vid arenor, mässor, festivaler och andra mötesplatser är en viktig komponent för att öka kännedomen om det internationella arbetet och att dela erfarenheter med våra samarbetspartner. På samma sätt bidrar vi tillsammans i det opinionsbildande arbetet till förändring i de policydialogfrågor Svenska kyrkans internationella arbete driver, inte minst med avseende på Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen.

Vi har ett holistiskt förhållningssätt

I den globaliserade värld som vi lever i är vi ömsesidigt beroende av varandra, och utmaningar på global, nationell och lokal nivå hänger ofta samman. Mycket av det arbete som görs på församlingsnivå är inte sällan kopplat till skeenden internationellt. Svenska kyrkan är en inflytelserik aktör lokalt, nationellt och internationellt och det finns många områden där olika delar av Svenska kyrkans verksamhet samverkar och tillsammans bidrar till positiva förändringar för människor som lever i utsatthet. Vårt engagemang på alla nivåer ger oss särskilda möjligheter att ha ett holistiskt förhållningssätt till utmaningarna.

Fråga:

Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

Svar:

Vi arbetar människorättsbaserat, MRBA och i nätverk

Vi arbetar med en människorättsagenda för att bidra till ett starkt civilsamhälle tillsammans med våra partner och andra aktörer. Vi vill arbeta strategiskt genom ekumeniska allianser för gemensam teologisk reflektion och social förändring. KV och ACT-alliansen främjar samverkan mellan kyrkor. ACT-alliansen är genom sina medlemmar en av de största allianserna av trosbaserade aktörer i humanitärt arbete, långsiktigt utvecklingssamarbete och policyarbete. Svenska kyrkan arbetar med lokala och globala partner för att nå våra målsättningar.

Vi har målsatta program och samspel mellan tematiska mål

Vi planerar huvuddelen av den internationella verksamheten inom målstyrda program, som styrs genom

resultatuppföljning. Exempel på program är landprogram Colombia, landprogram Etiopien, flyktingprogrammet och programmet för global policydialog. Programmen är våra verksamhetsplaner som skrivs på fyra år. Det innebär att strategin, målen och verksamhetsplanerna gäller i fyra år och att vi under det fjärde året reviderar planeringen genom att genomföra partnerkonsultationer och stiftskonsultationer och dra erfarenheter av resultatanalyser och utvärderingar. Själva samspelet mellan de olika tematiska målen, enligt ovan, i programmen är ett strategiskt val i sig.

Vi lär av våra resultat och styr verksamheten

Programmets innehåll och målsättningar utformas efter våra lärdomar från resultat, kontexten och de förutsättningar som råder för verksamheten i det sammanhanget. Målsättningarna inom programmen styrs av de övergripande målsättningar som vi satt för det kommande decenniet (se ovan under Fråga 1). Vi är övertygade om att det arbetssättet är det mest hållbara på lång sikt, eftersom det ger oss möjligheten att vara vaksamma på redan små förändringar inom olika kontexter, och spinna vidare på dem.

Vi jobbar i nätverk och samarbetar med partner

Ett naturligt arbetssätt för oss är att jobba i nätverk. Svenska kyrkan finns representerad i ett åttiototal organisationer, organ och styrelser och har ett hundratal samarbetspartner, varav flera nätverk runt om i världen.

Vi använder vår styrkarta

Med hjälp av vår styrkarta stämmer vi regelbundet av vår färd mot målen, och fattar aktiva strategiska beslut baserat på var vi ser att vi befinner oss vid varje tidpunkt, mål och aktuella omständigheter.

Fråga:

Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?

Svar:

Svenska kyrkan har kapacitet genom tekniskt kunnande i sakfrågor, lång erfarenhet och ett målinriktat arbete för lärande, som stödjer vägen mot våra mål. Kunnandet och kapaciteten ligger inte enbart i Svenska kyrkan som organisation utan i det sammanhang där Svenska kyrkan arbetar i partnerskap och nätverk. Det innebär att vi också vill bidra till att våra partner når sina mål samt att de har kapacitet och kunnande. Viktiga delar för att stärka varandra i våra partnerskap är ansvar och kvalitet, liksom ett människorättsbaserat och genusintegrerat arbetssätt. Vi delar erfarenheter, goda som dåliga, i våra partnerskap, för att ömsesidigt stärka varandras kapacitet och kunnande.

Inom ACT-alliansen finns en större global gemenskap som gör att vi kan dela resurser och tillsammans bidra till kapacitet och kunnande.

Det är viktigt för Svenska kyrkan att vara aktsam på att resurser och makt kan missbrukas och misstolkas, eftersom det påverkar utfall och resultat. Vi arbetar med olika instrument för att säkerställa öppenhet och granskning av både oss själva och samarbetspartner. Det gäller även i arbetet inom ACT-alliansen, där vi samarbetar med kvalitetskoder.

Vi använder vårt PUUR-system (Planering, Uppföljning, Utvärdering, Rapportering)

Vi har expertkompetens inom våra policyområden <https://www.svenskakyrkan.se/internationelltarbete/vart-satt-att-arbeta> och arbetar aktivt med uppföljning, utvärdering och utveckling inom varje tematiskt område för att stödja programmen i sin strävan mot sina mål.

Vi berikas av våra utsända medarbetare

Vi har olika kategorier av utsända medarbetare. Syftet med utsända medarbetare är att få utbyte av erfarenhet, bygga kunskap och ömsesidigt utveckla kapacitet. Ett annat syfte är att stärka samarbetspartners roll i det civila samhället och fånga upp gemensamma frågor för policydialog och påverkan. På det sättet skapas länkar mellan samarbetspartner och det operativa policydialogarbete i globala utvecklingsfrågor, som Svenska kyrkans internationella arbete själv bedriver i relation till beslutsfattare i Sverige, EU, och FN. Samtidigt har stift och församlingar utvecklat relationer där utbyten ingår som en del.

Vi har både en nationell och en internationell förankring

Inom Svenska kyrkans stift och församlingar finns frivilliga, anställda och förtroendevalda som förvaltar och

utvecklar ett stort engagemang för internationella frågor. Vi vill bygga länkar mellan de internationella frågorna och nationella diakonala frågor i Sverige.

Som exempel kan nämnas vårt engagemang i och erfarenheter av arbete med migranter och med insatser bland annat i flyktingläger runt om i världen. Erfarenheter från de olika kontexterna kan stärka vårt arbete med migranter och människor på flykt i Sverige och EU i praktiken, samt vårt påverkansarbete i frågan. Svenska kyrkan har en särskild kompetens i samhällsbaserat psykosocialt stöd, på engelska Community Based Psychosocial Support, CBPS. Den kompetensen bidrar vi särskilt med in i ACT-alliansen.

Fråga:

Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

Svar:

Vi tillämpar både interna kontrollsystem och extern granskning

Svenska kyrkans internationella arbete har både interna system och extern granskning för att veta om och hur vi gör framsteg. Vår verksamhet är resultatstyrd, och resultatuppföljningen ger oss lärande som vi använder i planeringen för nästa period. Några av våra stödsystem är styrkartor, resultatmatriser, CHS-certifiering, kapacitetsbyggnadsplaner, avtal och uppförandekoder. Vår organisationsstruktur stödjer vår mål- och resultatmatris.

Vi följer en lednings- och styrkarta

Vi arbetar efter en lednings- och styrkarta med målsättningar för det interna kvalitetssäkringsarbetet. Kvalitetssäkring och resultat är lika viktiga för oss, eftersom kvaliteten på arbetet påverkar resultaten på både kort och lång sikt.

Vi skapar resultatmatriser och följer upp dem

För resultat har vi en resultatmatris som mäter resultat på tre nivåer: tematisk områdesnivå, till exempel vilka resultat vi ser inom området genusrättvisa och jämställdhet; programnivå, till exempel vilka resultat vi ser i landprogram för Colombia eller vårt flyktingprogram; och insatsnivå, till exempel resultat i att stärka ursprungsbefolkningens rätt till land i Guatemala. Resultaten stäms av årligen och med särskild analys vart fjärde år. Under årens gång följer vi upp med besök och nära kontakt med våra partner och genom partners egen dokumentation och analys. Vi genomför och stödjer regelbundet utvärderingar på alla tre nivåer.

Vi samlas till lärandekonferens kring tema och utvärderingar

En gång om året har vi en uppsamling av utvärderingsrapporter för att söka trender och institutionellt lärande, som bidrar till planering av nästa period. Under året genomfördes systematiska samtal kring hur vi tillsammans med våra partner bidrar till resultat.

Vi följer externa kriterier och gör kapacitetsbyggnadsplaner med partner

Resultat mäts i relation till våra egna uppsatta mål, vilka uppnås genom samverkan med samarbetspartner. Vi vill pröva olika metoder för uppföljning och systematiska utvärderingar så att vi bättre kan dela med oss av våra erfarenheter. I uppföljning och utvärdering följer vi OECD/DACs kriterier för uppföljning och utvärdering, <http://www.oecd.org/dac/evaluation/daccriteriaforevaluatingdevelopmentassistance.htm>, samt Core Humanitarian Standard, CHS, för ansvar och kvalitet, www.corehumanitarianstandard.org. Varje år genomförs en utomstående revision av ekonomi och finans, och vartannat år genomförs en revision av Humanitarian Quality Assurance Initiative, HQAI, www.hqai.org för att kontrollera att vi följer uppsatta mål för ansvar och kvalitet, och kan behålla vår CHS-certifiering. Under 2013 blev både Svenska kyrkan och ACT-sekretariatet HAP-certifierade och 2016 blev Svenska kyrkan certifierad i CHS. Vi jobbar tillsammans med alla våra partner för att ständigt förbättra kvaliteten i vårt samarbete. Under 2017 har vi stärkt upp kompetensen inom områdena med e-utbildningar tillsammans med andra ACT partner.

Vi har ett klagomålshanteringsystem och en korruptionspolicy

Kvalitetssäkringen följer våra egna rutiner med tertialavstämningar, årsrapportering och bokslut. Vi har bestämda rutiner för programhandläggning och analys samt controllers som gör stickprov för att upptäcka både brister och goda exempel i tid. Svenska kyrkan har också ett klagomålshanteringsystem där vem som helst kan lämna klagomål. <https://www.svenskakyrkan.se/internationelltarbete/sa-kvalitetssakrar-vi-vart-arbete>. Det är värdefullt för oss att snabbt kunna upptäcka om något har eller håller på att gå fel. Vi har en korruptionspolicy och manual vid misstanke om korruption. Varje år sammanställer vi en avkodad rapport över

de klagomål som inkommit under året, för att lära oss av dem.

Vi skriver avtal och följer vår delegationsordning

Vi har avtal med alla våra partner. Där finns förväntade resultat och kvalitetskrav nedtecknade. Beslut fattas i enlighet med vår delegationsordning.

Vi har en organisationsstruktur som stödjer vår programverksamhet

Vi har en ny organisationsstruktur från 2014 och programverksamhet för 2014-2016/17 för att kunna navigera mot våra mål. Under 2017 jobbade vi på att ta fram vår nya programperiod 2018-2022 och justera organisationsstrukturen därefter.

Fråga:

Vad har ni åstadkommit så här långt?

Svar:

Under året som gått har vi följt utvecklingen mot våra programmål för 2016/17. Den kanske enskilt viktigaste lärdomen under förra programperioden är att för att åstadkomma resultat och förändring krävs långsiktigt arbete. Arbete som syftar till att förändra partners inriktning och fokus kräver mycket stor närvaro och tålamod. Att tillsammans analysera och presentera alternativa metoder är bara det en lång process. Här ser vi att Svenska kyrkan spelar en nyckelroll i sitt uthålliga partnerskap och med fokus på kapacitetsstärkning och metodutveckling. Därför följer vi särskilt den utvecklingen tillsammans med våra samarbetspartner. 2017 är sista året i programperioden, och vi kan se en rad intressanta resultat som har vuxit fram under varje policyområde, och några av dem presenteras här.

Exempel: Humanitärt arbete

Svenska kyrkans internationella arbete har stöttat 23 akuta insatser som svar på väpnade konflikter, naturkatastrofer och komplexa nödsituationer i bland annat Afghanistan, Centralamerika, Ecuador, Etiopien, Irak, Nigeria, Uganda och Zimbabwe. Genom dessa insatser nådde Svenska kyrkan cirka 186 000 män, kvinnor, pojkar, och flickor med livräddande humanitärt bistånd. Människorna som nåddes av de akuta insatserna inkluderade:

- 54 300 krisdrabbade personer som fått tillgång till rent vatten och sanitet
- 57 400 krisdrabbade personer som fick livsmedelsbistånd
- 7 400 krisdrabbade personer som fått tillgång till skydd, inklusive överlevande av sexuellt och könsbaserat våld och tillgång till samhällsförankrat psykosocialt stöd
- 49 600 krisdrabbade personer som fått tillgång till hälsofaciliteter
- 5 500 krisdrabbade personer som fått tillgång till förnödenheter inklusive logi/skydd
- 9 400 krisdrabbade personer som fick stöd för försörjning

Några nyckelresultat från insatserna är:

- I Irak fick 5 030 familjer som blivit fördrivna till följd av Mosul-krisen regelbundet hygienpaket och kompletteringspaket.
- 13 351 personer i Centralamerika fick livsmedelsbistånd genom både distribution av matkorgar och genom kontant stöd.
- I Uganda fick 26 900 personer som flydde den eskalerande konflikten i Södra Sudan tillgång till boende vid ankomsten och cirka 62 % av dem fick psykosocialt stöd.
- I Afghanistan ökade vaccineringsäckningen bland afghanska barn som återvände från Pakistan från 69 % till 91 % efter den immuniseringskampanj som Svenska kyrkan stöttade.
- I Ecuador, efter jordbävningen, utbildades 48 byledare i samhällsförankrat psykosocialt stöd, psykologiskt första hjälpen och själv- och teamvård.
- I Zimbabwe var katastrofberedskapsaktiviteterna specifikt inriktade på kvinnor, vilka utgör den största andelen stödmottagare (80 % av målgruppen stödmottagare jämfört med 52 % av den totala befolkningen). Detta bidrog till att öka kvinnornas kapacitet att hantera katastrofer.

Svenska kyrkan har även fortsatt med sitt arbete inom Flyktingresponserna på Afrikas Horn, genom insatser i Djibouti, Etiopien, Kenya, Sydsudan och Uganda med syftet att stärka den lokala kapaciteten för skydd, samt möta behov på ett värdigt sätt. Arbetet har resulterat i bland annat utvecklingen av ett mer inkluderande förhållningssätt inom skolgång, för att säkerställa att alla barn i flyktinglägren får tillgång till utbildning. Responserna har även ett stort fokus på skydd av barn, där både barn och vuxna är med och leder initiativ. Barnrättsklubbar har bidragit till att ge barn ett utrymme att lära sig om sina rättigheter, och hur de kan utkräva

och skydda dem. En annan del av responsen handlar om att tackla sexuellt- och genusbaserat våld genom att hela samhällen – både kvinnor och män – arbetar med att förebygga, identifiera och bemöta förekomsten av sexuellt- och genusbaserat våld.

Exempel: Genusrättvisa och jämställdhet

Som en metod för att återställa social trygghet och sammanhållning i Enyandeni i Zimbabwe byggdes kommuncentret om till en trygg, politiskt obunden plats för att ge kvinnor och ungdomar tillgång till yrkesutbildning. Huvudsyftet med programmet är att bygga tillit i samhället och en av komponenterna är att stärka kvinnors ekonomiska självständighet genom utbildning.

Det är ovanligt att program som i huvudsak syftar till att stärka tillit och sammanhållning samtidigt utmanar rådande normer och strukturer eftersom det riskerar att skapa motstånd och motsättningar. Trots detta är en av effekterna av utbildningarna att deltagarna visar en större förståelse för arbetsuppgifter som traditionellt är starkt kopplade till olika könsroller. Det är nu vanligare att unga män utbildar sig i yrken som vanligtvis ses som kvinnliga, som sömnad och bakning. Kvinnor börjar också på utbildningar inom traditionellt manligt dominerade yrken, som byggnadsarbete. Att förflyttningen från traditionella roller sker i båda riktningarna, indikerar att det inte enbart är ekonomiska skäl som motiverar denna förändring, utan att gränserna mellan könsrollerna faktiskt utmanats och börjar lösas upp.

Exempel: Sexuella och reproduktiva rättigheter, SRHR

I Tanzania har kapacitetstärkningen av samarbetspartner gjort att resultatet inom SRHR har varit fortsatt goda. Under 2017 har hälsovårdsavdelningen inom ELCT, den evangelisk-lutherska kyrkan i Tanzania, byggt upp sin egen kapacitet att leverera SRHR-tjänster. Sjukhuspersonal har fått utbildning i SRHR och i bemötande av patienter som söker för SRHR relaterade frågor/åkommor. Särskilt fokus har legat på att göra mottagningarna "youth friendly" och att därmed minska stigma kring SRHR och öka ungdomars sexuella hälsa. En viktig del är ett förebyggande arbete för att minska hiv. Kyrkans sjukhus och vårdmottagningar erbjuder bl.a. preventivmedelsrådgivning, vilket minskar tonårsgraviditeter, eftervård av aborter (aborter är olagliga i Tanzania), förlösningsvård mm. Fokus i projektet är även att arbeta med män/fäder för att de ska förstå och ta sitt ansvar i relation till dessa frågor och därmed bidra till en mer hållbar förändring. Hälsoavdelningens arbete med SRHR har fått erkännande av kyrkans centrala ledning, vilket indikeras av att rättighetsbärare och avdelningen blev inbjudna att dela med sig av sina erfarenheter av ett av programmen vid ett nationellt personalmöte 2017.

Exempel: Hållbar försörjning

Under 2014-2017 har det rättighetsbaserade arbetssättet stärkts; resultatet visas i förbättrad medvetenhet relaterad till ojämlika eller diskriminerande lagar som:

- Juridiskt stöd till jordbrukare för att säkerställa markrättigheter (Myanmar och Uganda), rättsliga ramar relaterade till kvinnors rättigheter att registrera och hålla/äga mark, till exempel änkans arv (Uganda).
- I Sydafrika finns signifikanta resultat relaterade till att utkräva statligt ansvar, där arbetet resulterat i avskaffandet av kärnkraftsavtalet. Det var en kamp där trosbaserade aktörer och miljöpartners i en gemensam ansträngning drog avtalet inför domstol och lyckades få rättvisa. Denna insats beviljades Goldmans miljöpris.

Exempel: fred och försoning

I Colombia stöttar Svenska kyrkans internationella arbete det ekumeniska fredsnätverket DiPaz som stått för viktiga resultat inom den pågående fredsprocessen i Colombia. DiPaz hade fram till 2017 en permanent närvaro i två regioner i landet genom två så kallade "humanitära hus". Från dessa humanitära hus, i Apartadó (Antioquia) och Santander de Quilichao (Cauca), övervakade DiPaz sju olika demobiliseringszoner, där FARC guerillan koncentrerades för att lämna ifrån sig sina vapen, och där de även var följeslagare i lokalsamhällen som låg i anslutning till dessa demobiliseringszoner. Deras närvaro gjorde det möjligt för dem att verifiera den oroande trenden med ökande hot och mord av lokala ledare och aktivister - utförda av illegala väpnade grupper så som neo-paramilitära grupper och ELN guerillan (en gerillagrupp som fortfarande är aktiv), samt lejda mördare. DiPaz fördömde och synliggjorde situationen inför myndigheter och det internationella samfundet genom att uppmuntra och kräva att regeringen agerar för att skydda civila liv. DiPaz var en av initiativtagarna till att inrätta civila samhällskommittéer för följeslagande (CSCA) inom den officiella trepartsmechanismen för övervakning och verifiering av avmobiliseringsprocessen av FARC guerillan. Trepartsmechanismen bestod av FN:s verifierings mission, den colombianska armén och FARC gerillan. DiPaz spelade en aktiv roll i

övervakningen och utarbetandet av CSCA:s lokala övervakningsrapporter, som blivit en erkänd alternativ rapport till FNs verifierings rapporter. DiPaz delade dessa alternativa rapporter med trepartsmechanismen på lokal och nationell nivå, samt med FNs Säkerhetsråd i New York, och etablerade därigenom goda arbetsrelationer med trepartsmechanismen på alla nivåer. DiPaz konsoliderade och positionerade sig som en nyckelaktör i uppföljningen av fredsavtalet och fungerade som en länk mellan lokala samhällen och trepartsmechanismen (en mekanism som hade svårt att få förtroende från den civila befolkningen som bodde både inom och runt demobiliseringszonerna). I motsats till trepartsmechanismen begränsade inte DiPaz och CSCA sin övervakning helt och hållet till parterna och villkoren i fredsavtalet (det vill säga de formella åtagandena från den Colombianska regeringen och FARC-EP) utan övervakade även andra väpnade grupper och konflikt relaterat våld och kränkningar av mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt. I dagsläget, september 2018, fortsätter DiPaz att vara en viktig aktör för uppföljningen av fredsavtalet och det komplexa fredsbyggandet som pågår i Colombia genom att ha utökat sin närvaro till 6 regioner. Bland mycket annat bevakar DiPaz de strandade fredsförhandlingarna mellan den Colombianska regeringen den fortfarande aktiva guerilla gruppen ELN och fortsätter därigenom att vara en relevant aktör. De har även nära kontakter med FNs säkerhetsråd och FN missionen i Colombia som fått förnyat mandat under 2018.

Exempel: Tro och utveckling

I flera länder i Asien har Svenska kyrkans partner deltagit i koalitioner av trosbaserade- och civilsamhällesorganisationer som lämnat in rapporter till FN inför granskningen av länder i den ”universella periodiska granskningen” (Universal Periodic Review, UPR). Rapporterna handlade om rätten till religions- och övertygelsefrihet och situationen för religiösa minoriteter, känsliga ämnen på grund av religiös och politisk nationalism. Genom samverkan blir riskerna för deltagande organisationer mindre, och genomslaget större.

Vad dessa resultat bidrar till i långsiktiga effekter återstår att se. Vi följer utvecklingen under de kommande åren in i nästa programperiod. Du som är intresserad av att veta mer eller följa vårt arbete kontinuerligt kan följa vår blogg <http://blogg.svenskakyrkan.se/opinion/> eller kontakta oss på <https://www.svenskakyrkan.se/internationelltarbete/givarservice-svarar-pa-dina-fragor>.

ⁱ Svenska kyrkans partnerskap definieras i *Riktlinjer för partnersamarbeten inom Svenska kyrkans internationella verksamhet*.

ⁱⁱ Med resursorganisationer sker samverkan utan finansiellt stöd eller med begränsat finansiellt stöd för avgränsade och specifika uppdrag.